

Rondetafelgesprek 15 november 2017

Position paper post

Wij zijn PostNL

PostNL zorgt al ruim 200 jaar voor de postvoorziening in ons land. We voeren met trots en toewijding de Universele Postdienst (UPD) uit. Wij zijn één van de grootste Nederlandse werkgevers en bieden werk aan zo'n 46.000 mensen. Dagelijks brengen wij gemiddeld 9 miljoen brieven en 600.000 pakketten bij mensen thuis. Van aangetekende post tot huwelijksberichten, van hielprikjes van alle baby's tot rouwkaarten. Binnen 24 uur, betrouwbaar en in het hele land. Binnen Europa zijn wij een van de meest toonaangevende post- en pakketbedrijven. Daar zijn we trots op. Als dé logistieke speler van de Benelux leveren we een belangrijke bijdrage aan de groei van de Nederlandse economie en werkgelegenheid.

PostNL wil de Nederlandse postvoorziening zo lang mogelijk betrouwbaar en bereikbaar houden voor alle Nederlanders, met een dienstverband en fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden voor onze medewerkers en verzorgd door een Nederlands bedrijf. Ook over 10 jaar willen we de post nog gewoon kunnen bezorgen, in steden én minder dichtbevolkte gebieden voor jong en oud tegen een redelijke prijs. Onze aanvullende dienstverlening voor medische post, rouwpost en braillepost blijven we aanbieden aan iedereen die dat nodig heeft met de hoge kwaliteit die Nederland van ons gewend is.

Ontwikkelingen postmarkt

De dynamiek in onze sector is groot en dit zal de komende jaren niet veranderen. Tien jaar geleden werden in Nederland gemiddeld 24 miljoen poststukken per dag bezorgd. Sindsdien daalde het postvolume zo'n 50% als gevolg van digitale substitutie. En in de komende jaren zet dit onverminderd door: tussen 2017 en 2020 zal het postvolume naar verwachting nog eens zo'n 9% per jaar dalen. Dat betekent dat er in 2020 nog slechts rond de 7 miljoen poststukken per dag bezorgd worden. De constante daling van de post, elk jaar weer, vraagt nu om duidelijke keuzes voor de toekomst.

Medewerkers verdienen fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden

Postbezorging is mensenwerk en de sterke volumedaling heeft ingrijpende gevolgen voor de werkgelegenheid bij PostNL en in de postmarkt. De daling van het postvolume vangen wij op een sociale wijze op. Wij hebben sinds 2012 ongeveer €300 miljoen uitgegeven aan het Sociaal Plan en ons mobiliteitsprogramma. Hierdoor hebben ruim 8000 postbodes een baan buiten PostNL gevonden. Maar als het kan zoeken we werk binnen PostNL, zo hebben 500 postbodes een nieuwe plek in ons pakkettenbedrijf gevonden. Ook in de toekomst blijven we investeren in deze programma's.

Als een van de grootste werkgevers van Nederland is ons arbeidsbeleid gericht op goed werkgeverschap. Al onze postbezorgers zijn bij ons in dienst en vallen onder de PostNL cao voor postbezorgers. Ook hebben we de zorg voor de 100.000 gepensioneerde medewerkers van PostNL.

Deze verantwoordelijkheden voor medewerkers kunnen niet vergeten worden in de huidige discussie over de postmarkt. Wij willen een level-playing field in de markt en geen concurrentie op arbeidsvoorwaarden. De standaard in de markt moet volgens ons een arbeidsovereenkomst met fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden zijn. Dat betekent dat iedereen in de markt zich moet houden aan wet- en regelgeving en de wettelijke eis dat minimaal 80% van de postbezorgers een dienstverband moet hebben moet worden nageleefd.

Coalitieakkoord

Wij herkennen de passage in het coalitieakkoord over de moeilijke situatie op de postmarkt. Ook delen wij de ambitie om de UPD op het huidige kwaliteitsniveau, op het platteland en in krimpregio's te verankeren.

Het regeerakkoord stelt ten onrechte dat PostNL gecompenseerd wordt voor verlieslatende activiteiten onder de UPD. PostNL is door de Nederlandse overheid verplicht de UPD voor onbepaalde tijd en conform de wettelijke eisen uit te voeren en mag daarop maximaal 10% rendement maken. Pas sinds 2014 behaalt PostNL een positief rendement op de UPD. In 2016 was het rendement iets meer dan 6%.

In het coalitieakkoord staat dat aanbesteding van de UPD zal worden onderzocht. Het ter discussie stellen van de aanwijzing brengt opnieuw reguleringonzekerheid voor ons bedrijf. De consequenties van een aanpassing van de UPD zijn groot, niet in het minst voor de ruim tienduizend medewerkers die zich elke dag inzetten voor de uitvoering van de UPD.

Regulering zakelijke markt

De postmarkt bestaat voor 13% uit UPD volumes en voor 87% uit zakelijke postvolumes. Een betrouwbare postdienstverlening vraagt om aanpassing van de regelgeving op de zakelijke markt. Met het instrument Aanmerkelijke Marktmacht (AMM) wordt nu kunstmatige concurrentie afgedwongen. Door met deze regulering de postvolumes in Nederland over meerdere netwerken te verdelen hebben alle bedrijven te maken met druk op werkgelegenheid. In tegenstelling tot andere markten hebben de postbedrijven namelijk te maken met 10% minder volume per jaar. Zo wordt gestimuleerd dat er steeds meer postbodes op straat komen, terwijl hun tassen steeds leger raken. AMM heeft een verwachte financiële impact tegen de €50 miljoen op PostNL, daarmee zorgt deze regulering voor een daling van de winst van het postbedrijf met 30 procent.

AMM gaat ten koste van PostNL en onze bezorgers die wél een fatsoenlijke cao en arbeidsovereenkomst hebben, omdat postvolumes in de markt verschuiven naar bedrijven die de Nederlandse arbeidswetgeving niet naleven. Aanpassing van dit besluit is dan ook dringend noodzakelijk.

Nederland uitzondering in Europa

Bovendien is Nederland de uitzondering in Europa. Geen enkel ander land probeert de concurrentie in een zo fors krimpende markt op te schroeven ten koste van de UPD-dienstverlener en haar medewerkers. Dit is een zorgelijke ontwikkeling temeer daar de grote postbedrijven uit andere landen een stevige positie hebben op de Europese pakkettenmarkt en ook in Nederland onze directe concurrenten zijn.

Oproep aan Tweede Kamer en Kabinet

PostNL is er van overtuigd dat de postvoorziening in heel Nederland, ook in krimpregio's en op het platteland, in stand kan blijven mét behoud van fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden. Daarvoor is stabiliteit van de UPD belangrijk en is er nieuw beleid nodig voor de zakelijke markt.

De UPD is niet aan herziening toe: de toegankelijkheid en kwaliteit is hoog en de prijs ligt op het Europees gemiddelde. Sterker nog, het aanpassen van de UPD brengt onzekerheid met zich mee voor de toegankelijkheid en kwaliteit van de postbezorging door heel Nederland en voor meer dan tienduizend medewerkers die door een aanpassing getroffen zouden worden in hun werkzekerheid en hun arbeidsvoorwaarden. Dat is onwenselijk.

Het AMM besluit past niet in deze markt en moet spoedig herzien worden. Consolidatie van postnetwerken is door de sterke krimp onvermijdelijk. Het is niet houdbaar om postbezorgers van verschillende netwerken met alsmat minder post in hun tas aan het werk te houden. Dat geldt voor alle netwerken. In het belang van de postvoorziening in heel Nederland zal het beleidsprincipe van concurrerende netwerken dan ook losgelaten moeten worden. Maar laat ruimte voor samenwerking waar het kan. Dat is de beste garantie voor een stabiele transitie met zorg voor alle mensen in de postmarkt.